

Julianna Vuonokari

OPISKELIJA OHJAUKSEN YHTENÄISTÄMINEN RUSKATALOISSA

Hoitotyön koulutusohjelma

2016

OPISKELIJAOHJAUKSEN YHTENÄISTÄMINEN RUSKATALOISSA

Vuonokari, Julianna
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Huhtikuu 2016
Ohjaaja: Kurittu, Kristiina
Sivumäärä: 22
Liitteitä: 3

Asiasanat: opiskelijat, harjoittelu, kehittäminen ja opiskelijaohjaus

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:lle (Ruskatalot) kansio opiskelijan ohjaukseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli yhtenäistää työntekijöiden toteuttamaa opiskelijaohjausta Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:ssä.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena projektityönä ja sen tilaajana oli Ruskatalojen palveluyhdistys Ry. Projektin tarve syntyi yhteistyötahon halusta yhtenäistää organisaatiossa tapahtuvaa opiskelijaohjausta.

Projekti aloitettiin keräämällä teoretietoaa opiskelijaohjaamisesta ja sen kehittämisestä, ohjaajan ominaisuuksista, harjoittelun arvioinnista ja sen toteutuksesta sekä harjoittelupaikasta. Näistä aiheista muodostui opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat ja ne ohjasivat myös kansion sisällön suunnittelua. Projekti eteni raportin kirjoittamisella ja kansion suunnittelulla.

Projektin tuotoksena syntyi Opiskelijaohjauksen polku -kansio, joka sisälsi viisi pääkoh-
taa: yleistä opiskelijaohjauksesta ja Ruskataloista, työ- ja turvallisuusohjeet, harjoittelun
sisältöä ohjaavia ohjeita ja lomakkeita, arviointi- ja palautelomakkeet sekä arviointikri-
teerit. Osa kansion sisällöstä on Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:n valmiita lomakkeita.
Kansioon suunniteltiin myös ohjaajan tarkistuslista, jonka avulla ohjaaja voi tarkistaa tie-
tyt asiat ennen harjoittelua, harjoittelun aikana ja harjoittelun lopussa. Lisäksi tarkistus-
listassa on yleisiä harjoitteluun sisältyviä asioita, jotka kuuluvat laadukkaaseen opiskeli-
jan ohjaukseen.

Ruskatalojen palveluyhdistys Ry hyödyntää kansiota ja tarkistuslistaa opiskelijaohjaami-
sessa. Jatkotutkimuksena voisi tehdä kyselyn miten hyödyllisiä uudet työkalut, kansio ja
tarkistuslista, ovat opiskelijaohjaamisessa sekä miten niitä voisi kehittää.

UNIFYING THE STUDENT GUIDANCE AT RUSKATALOJEN PALVELUYHDISTYS RY

Vuonokari, Julianna

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

April 2016

Supervisor: Kurittu, Kristiina

Number of pages: 22

Appendices: 3

Keywords: students, practice, development and student guidance

The purpose of this thesis was to plan and execute folder of student guidance for Ruskatalojen palveluyhdistys Ry (Ruskatalot). The main objective of this thesis was to unify student guidance of employees at Ruskatalojen palveluyhdistys Ry.

This thesis was executed functional as project and it was commissioned by Ruskatalojen palveluyhdistys Ry. Demand for this project was created by will to unify student guidance of organization.

The project was started by searching the theory about student guidance and development of student guidance, features of mentor, evaluation and execution of practice and placement. These formed the thesis theoretical premises and the contents of the folder determined in accordance. The project was advanced by writing report and planning folder. The project was born in Student guidance path to a folder named, which included five main points: general student guidance and Ruskatalojen palveluyhdistys Ry, work and safety instructions, the content of the practicing guiding instructions and forms, evaluation and feedback forms and evaluation criteria. Part of the contents of folder was completed forms of Ruskatalojen palveluyhdistys Ry. Part of the folder was planned mentor's checklist. Mentor was used checklist to check certain affairs before practice, during practice and at the end of practice. In addition to the checklist had general affairs of practice which were part of high-quality of student guidance.

Ruskatalojen palveluyhdistys Ry benefit the folder and checklist for student guidance. New topic for further research could do questionnaire about how helpful the new folder including contents and checklist are for student guidance as well as how could develop them.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	PROJEKTIN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
2.1	Keskeiset käsitteet ja tiedonhaku.....	6
2.2	Projekti kehittämistyön välineenä	7
2.3	Opiskelijaohjaus Ruskataloissa	8
2.3.1	Opiskelijaohjaaminen.....	8
2.3.2	Harjoittelupaikka.....	9
2.3.3	Ohjaajan ominaisuuksia	11
2.3.4	Harjoittelun toteutus ja arviointi	13
2.3.5	Opiskelijaohjauksen kehittäminen	15
3	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	16
4	PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS.....	16
5	PROJEKTIN ARVIOINTI.....	18
5.1	Tuotoksen kuvaus ja arviointi	18
5.2	Projektin kokonaisuuden arviointi.....	19
	LÄHTEET.....	21
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ohjauksen on todettu edistävän hoitotyön oppimista, hoitotyön käsitteellistämistä ja hoitotyön asiantuntijuuden kasvua. Ammatilliseen kehitykseen ja ammatti-identiteetin kasvamiseen vaikuttaa suuresti se, millaisen ohjauksen opiskelija on harjoittelujaksollaan saanut. Hyvin ohjatut opiskelijat ovat kiinnostuneita työskentelemään organisaatioissa, jotka ovat jättäneet heihin positiivisen vaikutuksen. (Kukkola 2008, 4.)

Ohjaaminen muodostuu tavoitteellisesta ja suunnitelmallisesta toiminnasta. Suunnitelmien laatiminen alkaa tavoitteen laatimisesta ja ohjaustoiminnan tulee olla suunniteltua tai valmiiksi tehtyjen suunnitelmien mukaan toimimista. Tällöin ohjaaja toteuttaa suunnitelmallista ohjaamista. (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka 2010, 9.)

Ammattikorkeakoulussa hoitotyön koulutusohjelmaan sisältyy ammatillista osaamista edistävää harjoittelua 75 opintopistettä sairaanhoitajan ja 90 opintopistettä terveydenhoitajan opinnoissa. Harjoittelussa opiskelija soveltaa oppimiaan tietoja ja taitoja terveydenhuollon eri osa-alueilla ja saavuttaa tarvittavan osaamisen. Sosionomikoulutukseen sisältyy 45 opintopistettä harjoittelua. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut 2016.) Lähihoitajakoulutuksessa opinnot sisältävät työssä oppimista yleensä 35 viikkoa. Harjoittelun tavoitteena on, että opiskelija oppii harjoittelupaikassa osan ammattitaidosta ja saa yleisiä valmiuksia työelämään. (Winnovan www-sivut 2015.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:lle (Ruskatalot) kansio opiskelijan ohjaukseen. Opinnäytetyön tavoitteena on yhtenäistää työntekijöiden toteuttamaa opiskelijaohjausta Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:ssä. Yhteistyötaholla ei ole yhtenäistä ohjeistusta, joka tukisi työntekijöiden opiskelijaohjaamista. Aihe on ajankohtainen sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, sosionomi- ja lähihoitajaopiskelijan opiskelijaohjauksen näkökulmasta. Laadukas opiskelijaohjaaminen edesauttaa valmistuvan opiskelijan valmiuksia työelämään. Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että aihetta on hyvä tutkia edelleen ja opiskelijaohjausta tulee kehittää entisestään. Opiskelijaohjauksen yhtenäistäminen tukee myös asukasturvallisuutta ja asukkaiden hyvinvointia.

2 PROJEKTIN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Keskeiset käsitteet ja tiedonhaku

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat Yleisen asiasanahakemiston (YSA) mukaan *opiskelijat, harjoittelu ja kehittäminen* (YSA:n www-sivut, 2014). Hoidokki asiasanastosta löytyi *opiskelijaohjaus* asiasanaksi. *Opiskelija* on korkeakoulussa, opistossa tai aikuisopiskelun piirissä opiskeleva henkilö. *Harjoittelu* on useilla ammattialoilla vaadittava määräaikainen harjoittelijana olo. *Kehittäminen* tarkoittaa toiminnan muuttumista. *Opiskelijaohjaus* voidaan määritellä opiskelijan ja ohjaajan yhteistyöksi, jonka tavoitteena on opiskelijan oppiminen ja hänen ammatillisen kasvunsa edistäminen ja tukeminen. (Hoidokin www-sivut 2010.)

Kehittäminen on englanniksi development. Finna tietokannasta hakusanalla (opiskelijaohj* AND kehittäm*) tuli 20 osumaa. Opiskelijaohj* kehittäm* Theseuksesta saatiin 39 osumaa. Opiskelijaohjaus on englanniksi student guidance, Medic tietokannasta hakusanalla opiskelijaohjaus (opiskelijohj*) tuli 22 osumaa, Melinda tietokannasta löytyi 48, Theseus tietokannasta saatiin 19 ja Finna tietokannasta saatiin 20 osumaa. Opiskelijat on englanniksi students ja hakusanoja löytyi 42 Medic tietokannasta, kun taas opisk* AND harjoittelu* hakusanalla löytyi Medic tietokannasta 23 osumaa. Theseuksesta tuli 14 780 osumaa. Opiskelijaohjaus AND harjoittelu (Medic) löytyi 37 osumaa.

Aikaisemmin on tutkittu kuinka opiskelijapalautteen avulla saatua tietoa hyödynnetään opiskelijaohjauksen parantamisessa ja kuinka opiskelijan ohjatun harjoittelun kehittäminen tapahtuu opiskelijan arvioinnin näkökulmasta. Aikaisemmin on selvitetty myös hoitotyön opiskelijan ohjattua harjoittelua ohjaajan näkökulmasta sekä miten hoitotyön ammattilainen kokee sairaanhoitajaopiskelijan ohjauksen ja millaisia kehitysideoita ohjaajilla olisi hoitotyön harjoittelun toteuttamiseen. On myös laadittu harjoittelun ja työssäoppimisen ohjauksen laatuvaatimukset ja kriteerit. Kooste aikaisemmista tutkimuksista kuvataan liitteessä 2.

Ohjaaja on sairaanhoitaja tai lähihoitaja tässä opinnäytetyössä. *Opiskelija* on toisen asteen lähihoitajaopiskelija tai ammattikorkeakoulussa opiskeleva sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- tai sosionomiopiskelija. *Harjoittelu* ammattikorkeakoulussa on ohjattua harjoittelua ja toisen asteen opiskelijoilla harjoittelu on työssäoppimista. Tästä eteenpäin käytetään sanaa harjoittelu.

2.2 Projekti kehittämistyön välineenä

Kehittämistoiminta tapahtuu usein määriteltynä ajanjaksona eli projektina. Projekti tulee latinan kielestä ”projectum”, joka tarkoittaa hanketta, ehdotusta ja suunnitelmaa. Projekti on aikataulutettu kestäviin tuloksiin pyrkivä kokonaisuus. Projektilla on tavoite, joka kuvaa sen tarkoitusta. Tavoite kuvaa muutosta, joka hankkeella saadaan aikaan. Projekti on etukäteen tarkkaan suunniteltu, jotta se voidaan toteuttaa ja päämäärään pyritään suunnitelmallisesti aikataulun mukaan. Projektilla on alku, suunnitelma, toteuttaja sekä päätös. (Heikkilä, Jokinen & Nurmela 2008, 25.)

Projekti etenee usein vaiheittain. Sen vaiheita ovat kehittämistarpeen tunnistaminen ja sen ideointi sekä esiselvitys, kehittämisen suunnittelu, hankkeen käynnistäminen ja toteutus, tulosten kokoaminen ja levittäminen. Lisäksi vaiheita ovat hankkeen valvonta ja seuranta sekä tulosten arviointi ja hankkeen loppuraportointi. Projekti ei etene aina vaiheesta toiseen vaan vaiheet voivat olla päällekkäisiä tai limittyä toisiinsa. Vaiheisiin voidaan palata syventävän näkökulman kautta ja silloin projekti täsmentyy vastaamaan tavoitteeseensa. (Heikkilä ym. 2008, 26.)

Projektissa keskeisintä on löytää selvyys erilaisiin ongelmiin, joita toiminnoissa ilmenee. Sen kautta pystytään kehittämään toimintamalleja, tuotteita tai muita ratkaisuja. Terveystenhoitossa ratkaistavia ongelmia ilmenee, kun toimintaympäristössä, toimintaedellytyksissä ja väestössä tapahtuu muutoksia. (Heikkilä ym. 2008, 26.)

Tämä opinnäytetyö toteutetaan projektimuotoisena. Projektissa on kyse toiminnan kehittämisprojektistä, koska projektin tavoitteena on saada aikaan toimintojen tehostuminen (Pelin 2009, 35). Tässä projektissa tehostetaan työtapaa eli opiskelijoiden ohjaamista. Organisaatiolta puuttuu selkeä opas tai kansio, joka auttaa yhtenäistämään työntekijöiden

toteuttamaa opiskelijaohjaamista. Tarkoituksena on ottaa uusi työväline käyttöön, sillä projektin tuotoksena syntyy kansio opiskelijoiden ohjaajille. Kansio on informatiivinen ja se sisältää tietoa organisaatiosta ja opiskelijaohjaukseen kuuluvista asioista. Kansio on tiivis ja sitä on nopea lukea.

2.3 Opiskelijaohjaus Ruskataloissa

Opinnäytetyön yhteistaho on Ruskatalojen palveluyhdistys ry ja sen toiminta on lähtöisin vanhusten kerhotoiminnasta ja se on laajentunut verkostoituneeseen palvelutoimintaan. Palvelutoimintaa on neljässä eri talossa eli Ruskakodissa, Ruskahovissa, Ruskalinnassa ja Ruskalassa. (Lintunen 2004, 51.) Kyseiset talot sisältävät ikäihmisten palveluasuntoja, joista käytetään tästä eteenpäin sanaa Ruskatalot organisaation nimenä. Ruskatalot tuottavat ikäihmisten tarpeiden mukaisia yksilöllisiä ja laadukkaita hoivapalveluita. Toiminta-ajatuksena on toimia asukkaan tahtoa kunnioittaen. Vanhusten kunnioittaminen, turvallisuus, avoimuus, luotettavuus ja laadukkuus ohjaavat hoitotyötä. Yhdistyksen toiminnan keskeisiä tavoitteita on edistää asukkaiden hyvinvointia, tarjota heille yksilöllistä ja turvallista asumista henkilökohtaisen hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti, itsemääräämisen kunnioittaminen, omatoimisen selviytymisen tukeminen, viriketoiminnan tarjoaminen sekä mahdollisuus yhteisölliseen elämään yhdistyksen viihtyisissä tiloissa. (Ruskatalojen www-sivut 2016.)

2.3.1 Opiskelijaohjaaminen

Ohjaaminen on monimuotoista toimintaa sisällöltään sekä tavoitteiltaan ja se voi vaihdella riippuen missä ympäristössä se tapahtuu tai mikä on kohderyhmä. Se on kokonaisvaltaista ja jatkuvaa. Se on ihmisten kohtaamista, keskustelua, kuuntelua, vuorovaikutusta, läsnäoloa ja kasvatuksellista tukea. (Kalliola ym. 2010, 8-9.) Ohjausta määrittää kulttuuri ja yhteiskunta lainsäädäntöineen sekä ohjaukseen liittyvät strategiat ja palvelujärjestelmät (Vänskä 2012, 22). Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ammattikorkeakoulun on tuettava opiskelijan ammatillista kasvua (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, §4). Ohjaus on tavoitteellista ja aktiivista toimintaa, jossa ohjaaja ja ohjattava

opiskelija ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ohjauksen tyypillisiä piirteitä ovat ohjaajan ja ohjattavan välinen yhteys, vuorovaikutus, ohjaussuhde sekä aktiivinen ja tavoitteellinen toiminta. Ohjaajalla on ammatillinen vastuu, johon kuuluu työn filosofinen ja eettinen pohdinta sekä ohjausvalmiudet. (Kukkola 2008, 4.)

Ohjaaminen on prosessi, jonka tavoitteena on nähdä ohjaaminen laajana kokonaisuutena. Ohjausprosessi alkaa tavoitteen asettamisesta, eli sovitaan päämäärä, johon toiminnalla pyritään. Ohjauksessa tavoitteet ovat hyvin yksilöllisiä ja lähtevät ohjattavan tarpeista ja toimintaympäristöstä. Tavoitteen määrittelyn jälkeen tehdään suunnitelma. Suunnitelman avulla päästään eri keinoin laadittuihin tavoitteisiin. Erilaisia menetelmiä voidaan käyttää tavoitteesta riippuen. Menetelmä on väline tavoitteen saavuttamiseksi. Toteuttamisvaiheessa toiminta toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma saattaa muuttua tai sitä tarkistetaan tässä vaiheessa. Toteuttamisvaiheessa on hyvä tarkistaa etenemisen olleen tavoitteiden mukaista. Toteuttamisvaiheen jälkeen on palaute ja arviointi. Palautetta voi kerätä erilaisilla tavoilla ohjauksesta ja ympäristöstä riippuen. Ohjaajan on hyvä tehdä arviointia omasta ohjaamisestaan ja muuttaa tai jatkaa ohjaamistaan hyväksi havaitulla tavalla. (Kalliola ym. 2010, 77-78.)

2.3.2 Harjoittelupaikka

Harjoittelupaikkoina toimivien organisaatioiden on varmistettava, että organisaatiossa tapahtuva harjoittelu tarjoaa tarkoituksenmukaista ja opiskelijan ammattia tukevaa harjoittelua. Opiskelijalla on oikeus siihen, että ohjaus vastaa oppimiselle asetettuja vaatimuksia. Opiskelijaohjaukselle on asetettu laatusuosituksia, jotka pyrkivät kehittämään yhteistä opiskelijaohjausta. (Forssan seudun terveydenhuollon Ky ym. 2012, 2.)

Koulun ja harjoitteluyksikön välisellä sopimuksella turvataan laadukas oppimisympäristö. Organisaatiolla ja koululla on voimassa ohjaussopimus tai työssäoppimissopimus. Organisaation ja koulun on yhdessä tarkastettava säännöllisesti harjoittelupaikan riittävyys, opiskelijoiden määrä suhteessa harjoitteluyksikön toimintaan ja ohjaajaresursseihin. Tärkeää on tarkistaa harjoittelujakson sopivuus koulutukseen ja ohjaajan riittävä kouluttaminen. (Forssan seudun terveydenhuollon Ky ym. 2012, 2.)

Pelkästään harjoitteluyksikkö ja sen tilat, kliininen erikoisala, henkilökunta ja asukkaat eivät muodosta oppimisympäristöä, vaan siihen vaikuttavat monet oppimista ja ammatillisuutta tukevat keinot. Opiskelijan harjoittelun toteutus tulee olla etukäteen suunniteltua ja mietittyä, siten ohjaamiseen vaadittava aika on helpompi järjestää. Oppimisympäristön laatua määrittävät harjoitteluyksikön käytänteet, sosiaaliset rakenteet ja asukkaiden hoidon laatu. Yksiköiden salliva ja opiskelijalähtöinen ilmapiiri auttavat opiskelijaa omaksumaan opittuja tietoja ja taitoja sekä luo pohjaa itseluottamukselle ja ammatti-identiteetille. (Haapa ym. 2014, 17.)

Henkilökunnan kollegiaalisuus, sitoutuminen, motivaatio ja myönteinen asenne opiskelijaohjausta kohtaan ovat opiskelijaohjauksen laatuvaatimuksina. Laadukkaassa opiskelijaohjauksessa näkyy harjoitteluyksikköä ohjaavien arvojen toteutuminen. Opiskelijan on helpompi toteuttaa harjoitteluyksikön arvoja, kun henkilökunta on sitoutunut niihin. (Haapa ym. 2014, 18.)

Opiskelijan on oikeus saada tietää mitä harjoitteluyksikössä on mahdollisuus oppia ja miten oppiminen harjoittelun aikana tapahtuu. Opiskelijan tulee tietää harjoitteluyksikön rutiinit ja hoitokäytännöt sekä mihin asukkaan hoidon laatu perustuu. Harjoitteluyksikön toiminta asukkaan hoidossa sekä opiskelijaohjauksessa tulee perustua laadukkaaseen näyttöön. Toimintaa tulee perustella tutkitun tiedon, toimintanäytön ja kokemuksen avulla. Harjoitteluyksikössä tulee huomioida organisaation toimintatavat, jotka liittyvät asukasturvallisuuteen, työturvallisuuteen, salassapitovelvollisuuteen, kirjaamiseen, tietoturva-asioihin ja erilaisiin varotoimiin infektioiden torjunnassa tai verialtistustapaturmissa. (Haapa ym. 2014, 18.)

Opiskelijalla on oikeus harjoitella lääkehoidon toteutusta koulutuksensa mukaisesti ohjaajan valvonnan alaisena ja vastuulla. Opiskelijan tulee osoittaa harjoitteluun mennessä suorittamansa lääkehoidon opinnot. Jotkut oppilaitokset valvovat opiskelijan täyttävän lääkehoitopassia tai suorittavan lääkelaskuja lääkehoidon osaamisen varmistamiseksi. (Ritmala-Castrén 2006.)

Työturvallisuuslain (738/2002) tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi. Sen tarkoituksena on ennaltaehkäistä ja torjua

työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työntekijöiden terveydellisiä haittoja. Tätä lakia sovelletaan oppilaan ja opiskelijan työhön koulutuksen yhteydessä. Työnantajan on annettava työntekijöille riittävät tiedot työpaikan haitta- ja vaaratekijöistä. Työnantajan on huolehdittava työntekijöiden riittävästä perehdyttämisestä työhön, työpaikan olosuhteisiin, työvälineisiin ja niiden oikeanlaiseen käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin. Työntekijän tulee saada ohjausta työn vaarojen estämiseksi sekä työstä aiheutuvan turvallisuutta tai terveyttä uhkaavan haitan välttämiseksi. Työnantajan on annettava tarpeelliset ohjeet tulipalon varalta ja miten tulipalon sattuessa toimitaan työpaikalla. Työnantajan on työolosuhteiden edellyttämällä tavalla nimettävä työpaikalla ensiapuvastaava, jonka tulee saada riittävä koulutus vastaavasta tehtävästä. (Työturvallisuuslaki 738/2002, §1, §4, §14, §45 ja §47.)

2.3.3 Ohjaajan ominaisuuksia

Opiskelijan ohjaaminen on usein haastavaa ohjaajalle, sillä opiskelijat odottavat kohtaavansa tiedollisesti, taidollisesti ja asenteellisesti taitavan ammattilaisen. Ohjaajan tehtäviä ovat oppimisen tukeminen, oppimisympäristöön perehdyttäminen, asiantuntemuksen jakaminen, vastuun kantaminen opiskelijan harjoittelusta, arviointi ja teorian yhdistäminen käytäntöön. (Elomaa, Palta, Saarikoski, Sulosaari & Ääri 2005, 53.) Ohjaajalla on ammatillinen vastuu siitä, että hänen toimintansa on eettisesti kestävä. Toiminta on oikeanlaista ja ohjaaja toimii tietämyksensä mukaan oikein. Ohjaaminen perustuu tutkittuun näyttöön ja hyväksi koettuihin käytäntöihin, jolloin työ toteutuu hyvän etiikan mukaisesti. (Kyngäs ym. 2007, 153-154.)

Ohjaajan taitoja tulee jokaisen opetella ja harjoitella. Keskeisimpiä ohjaajan taidoista ovat kehittäminen ja itsensä tunteminen. Näiden taitojen harjoittelu ei ole aina helppoa, mutta ohjaajan ammattitaidon kehittymisen kannalta se on tarpeellista. Havainnointitaidot ovat myös tärkeitä, sillä niiden avulla ohjaaja kykenee tunnistamaan ohjauksen tarpeita ja valitsemaan oikeita ohjauksen tapoja sekä suuntaamaan ohjaamistaan sopivalla tavalla. (Kalliola ym. 2010, 12.) Ohjaajan peruskysymyksiä ovat: kuka minä olen ja millainen minä olen? Näiden kysymysten päälle perustuu ammatillinen ohjaajuus. Oman per-

soonan sivuuttaminen ohjauksessa on mahdotonta ja siksi on tärkeää kehittää omaa itse-tuntemusta. Arvot ja asenteet vaikuttavat päivittäisiin toimintoihin jopa tiedostamattomalla tavalla. Arvot ohjaavat ratkaisuisissa ja valinnoissa. Ohjaustyössä tulee tilanteita, joissa joutuu perustelemaan omia valintojaan. On helpompi perustella, kun tuntee omat arvonsa ja tietää miksi ne ovat itselle tärkeitä. Omien arvojen tietoinen pohtiminen ja tunnistaminen auttavat ymmärtämään muita, joiden arvot eroavat hänen omistaan. (Kalliola ym. 2010, 18, 22.)

Ohjaajan vastuulla on luoda positiivinen tunnelma ohjaustilanteeseen. Ohjaaja on kuitenkin se, joka pitää ohjauksen langat käsissään. Hyvän ohjaussuhteen ilmapiiriä kuvataan rehelliseksi, tasa-arvoiseksi, kannustavaksi, välittäväksi, innostavaksi ja myönteiseksi. (Kalliola ym. 2010, 59, 66.) Hyvä ohjaaja pyytää opiskelijaa perustelemaan toimintaansa ja esittää aktivoivia kysymyksiä ohjauksensa aikana (Elomaa ym. 2005, 51-52).

Ohjaajan tulee saada riittävä koulutus, jotta hän voi ohjata opiskelijaa tarkoituksenmukaisesti ja riittävällä työajalla. Ohjaajan on tärkeää sisäistää opetusvelvollisuutensa ja sitoutua siihen. Hyvä ohjaaja ylläpitää ja kehittää ohjaustaitojaan sekä käyttää niitä monipuolisesti, koska ohjaajan toiminta on positiivista roolimallia opiskelijalle. Organisaatiossa on oltava riittävästi ammattitaitoisia ohjaajia. Ohjaamisen tulee olla ammatillista ja perusteltua ja siihen on varattava tarpeeksi aikaa. Ohjaaja puuttuu herkästi opiskelijan toiminnassa ilmeneviin epäkohtiin ja antaa palautetta rakentavasti. Opiskelijaohjauksen laatuun vaikuttaa harjoitteluyksikön toiminta. Laatuvaatimuksena on, että harjoitteluyksikön kaikki työntekijät toimivat yhdenmukaisesti ja ottavat huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon eettiset periaatteet sekä lait ja asetukset. Henkilökunnan motivoituminen, sitoutuminen opiskelijaohjaukseen ja opiskelijamyönteinen ilmapiiri ovat opiskelijaohjauksen laadun tärkeitä kulmakiviä. (Forssan seudun terveydenhuollon Ky ym. 2012, 6.)

Opiskelijan vastaanotto tulee olla suunniteltua ja harkittua. Opiskelijalle on nimetty henkilökohtainen ohjaaja ennen harjoittelujakson alkua. Pehdytyksen tarkoitus on luoda selkeä ja turvallinen mahdollisuus opiskelijan harjoittelulle ja tukea opiskelijaa aloittamaan harjoittelu olemalla mukana osa työyhteisössä. (Forssan seudun terveydenhuollon Ky ym. 2012, 4.)

Ohjaaja mahdollistaa ja varmistaa yhdessä opettajan kanssa opiskelijan laadukkaan harjoittelun toteutumisen ja opiskelijan oppimisen. Ohjaaja tekee yhteistyötä opettajan kanssa. Opettaja ja ohjaaja ovat yhdessä vastuussa opiskelijan ohjauksesta ja sen jatkuvuudesta. Ohjaajan on hyvä pyrkiä luomaan opiskelijamyönteinen ilmapiiri työyksikköön ja ohjaajan tehtävänä on informoida muita yksikön työntekijöitä harjoitteluun liittyvistä asioista. Ohjaajan vastuulla on päivittää ja perehdyttää opiskelija perehdytyskansioon ja yksikön toimintaan. Ohjaaja tukee opiskelijaa harjoittelujakson tavoitteiden laadinnassa. (Forssan seudun terveydenhuollon Ky ym. 2012, 8.)

Tulevaisuudessa hyvin ohjatut opiskelijat ovat kiinnostuneita työskentelemään organisaatioissa, jotka ovat jättäneet heihin positiivisen vaikutuksen. Laadukas ohjaus vaikuttaa myös oppijan ammattitaitoon ja omaan ohjaamiseen tulevaisuudessa. On todettu, että ohjaus edistää hoitotyön oppimista, hoitotyön käsitteellistämistä ja hoitotyön asiantuntijuuden kasvua. Ammatilliseen kehitykseen ja ammatti-identiteetin kasvamiseen vaikuttaa suuresti se, millaisen ohjauksen opiskelija on harjoittelujaksollaan saanut. (Kukkola 2008, 4.)

2.3.4 Harjoittelun toteutus ja arviointi

Ennen harjoittelua opiskelija tutustuu tulevaan harjoittelupaikkaan ja on motivoitunut oppimaan uutta. Opiskelija laatii alustavia tavoitteita harjoittelujaksolle. (Luojuus 2011, 25.) Ohjaaja on ennen harjoittelua saanut riittävän koulutuksen ohjaamiseen ja on ammattitaitoinen ohjaaja. Ohjaaja suunnittelee ohjaamista etukäteen ja tiedottaa yksikön muille työntekijöille opiskelijan tulosta. Opettaja tekee sopimuksen työpaikan edustajan kanssa ja tarkistaa, että koulussa annettu opetus vastaa työelämän tarpeita. Opettaja antaa harjoittelujaksoon kuuluvat tehtävät opiskelijalle. (Lanki, Mäkinen, Oksanen & Vanhala 2014, 35.)

Harjoittelun alussa opiskelija laatii tavoitteet harjoittelujaksolle ja lähettää ne opettajalle. Oppimistavoitteiden asettaminen ja saavuttaminen ovat arvioinnille edellytys. (Elomaa ym. 2005, 54.) Harjoittelu on tärkeä, sillä se mahdollistaa opiskelijan oppimistavoitteiden saavuttamisen ja tukee ammatillista kasvua. Tavoitteiden laatiminen harjoittelun alussa

on oleellista oppimisvalmiuksien tunnistamiseksi. Opiskelijan ja ohjaajan yhdessä laaditut tavoitteet konkretisoivat opetussuunnitelman tavoitteita. Tavoitteita on hyvä laatia yhdessä ohjaajan kanssa, jotta tavoitteiden saavutettavuus ja tavoiteltavuus ovat suhteessa harjoittelupaikan mahdollistamiin oppimistilanteisiin. Opiskelijan tulee tuoda aikaisemmat oppimiskokemuksensa ja harjoittelujaksoon kohdistuvat odotukset ohjaajan tietoon. (Luojaus 2011, 25-26.)

Harjoittelun aikana opiskelija on aktiivinen ja hakeutuu oma-aloitteisesti oppimistilanteisiin. Opiskelija kysyy, kyseenalaistaa asioita ja antaa palautetta ohjaajalle sekä noudattaa harjoittelupaikan sääntöjä. Ohjaaja huomioi opiskelijan lähtötason sekä tutustuu opiskelijan tavoitteisiin ja opetussuunnitelmaan. Harjoittelun aikana ohjaaja opastaa ja antaa neuvoja opiskelijalle sekä toimii hyvänä esimerkkinä opiskelijalle. Lisäksi ohjaaja antaa jatkuvaa palautetta ja osallistuu opiskelijan väliarviointiin. Opettajan rooli harjoittelun aikana on tukea opiskelijaa, pitää yhteyttä opiskelijaan ja osallistua tarvittaessa opiskelijan väliarviointiin. (Lanki ym. 2014, 35.)

Harjoittelun lopussa opiskelija antaa palautetta ja vastaanottaa palautetta. Opiskelija reflektoi oppimaansa sekä tekee kirjallisen itsearvioinnin. Opiskelija huolehtii, että harjoittelun tehtävät on tehty ja palauttaa ne opettajalle. Ohjaaja antaa palautetta opiskelijalle sekä vastaanottaa palautetta opiskelijalta. Harjoittelun lopussa ohjaaja antaa loppuarvioinnin suullisesti ja kirjallisesti ja ottaa huomioon opiskelijan kehittämistarpeet. Opettaja osallistuu loppuarviointiin ja hyväksyy tai hylkää harjoittelujakson. Opettaja vastaanottaa harjoittelun tehtävät ja arvioi ne. (Lanki ym. 2014, 35.)

Itsearviointi tarkoittaa toimintaa, jossa arvioidaan omaa suorituskyykyä. Siinä on tarkoitus muodostaa itselle oppimistavoitteita, hankkia ja muokata tietoa tavoitteiden saavuttamiseksi ja toimia, kehittää sekä arvioida omia ratkaisuja ja toiminnan seurauksia. Reflektiivisyys liittyy itsearviointiin ja sen tarkoituksena on pohtia omaa toimintaa eri näkökulmista. (Atjonen 2007, 81-82.) Opiskelijan itsearviointi toimii arvioinnin lähtökohtana. Harjoittelun aikana on hyvä käydä keskustelua opiskelijan, ohjaajan ja opettajan kesken. (Elomaa ym. 2005, 54.)

Arviointi on aina mukana tarkasteltaessa oppimista, ohjaamista ja opettamista (Luojaus 2011, 35). Hoitotyössä opiskelijan oppimisen arvioinnin kohteena on asiantuntijuuteen

kehittyminen ja sen vaatimat edellytykset (Elomaa ym. 2005, 51). Arvioinnin merkitys on suuri opiskelijan ammatillisen minäkuvan kehityksessä. Arvioinnin antaminen vaatii ohjaajalta rehellisyyttä, kannustamista, tasapuolisuutta, empaattisuutta, tehokkuutta ja ohjaamista. Arviointi on aina luottamuksellinen ja ohjaajan tulee varmistaa opiskelijan ymmärtävän antamansa palautteen. Loppuarviointiin osallistuu opiskelija, ohjaaja sekä koulun edustaja, yleensä opettaja. (Luojaus 2011, 35-36.) Arviointi voi olla muodoltaan sanallista laadullista palautetta tai määrällistä numeraalista palautetta. Harjoittelun suorittaminen hyväksytysti edellyttää opetussuunnitelman hyväksymisehtojen suorittamista ja tavoitteiden mukaista oppimista. (Elomaa ym. 2005, 51.)

Palautteen antaminen on vastavuoroista. Opiskelijan harjoittelujakson päätyttyä on harjoitteluyksikön hyvä kerätä palautetta järjestelmällisesti. Opetusympäristönä toimiminen asettaa vaatimuksia käytännön työelämän kehittymiselle ja arvioinnille. Myös ohjaajalla on oikeus saada palautetta ja arviointia omasta ohjauksestaan opiskelijalta. (Elomaa ym. 2005, 53.)

2.3.5 Opiskelijaohjauksen kehittäminen

Opiskelijaohjausta tulee kehittää jos siihen on tarvetta. Kehittämisen tarve voidaan osoittaa saadulla palautteella. On ensiarvoisen tärkeää kerätä opiskelijoilta palautekyselyt. Ohjaaja voi vastaavasti kysyä palautetta ohjaamisestaan opiskelijalta. On tärkeää, että opiskelija vastaa palautekyselyyn harjoittelun loppuvaiheessa. (Haapa ym. 2014, 55.)

Ohjaaminen kuuluu jokaisen työntekijän työnkuvaan. Ohjaamiseen valmistautuminen vaatii jokaiselta ohjaajalta aikaa, tietojen ja taitojen päivittämistä, kouluttautumista ja kiinnostusta tulevaa opiskelijaa kohtaan. Siksi on hyvä hyödyntää yhteistyötä muiden ohjaajien kanssa. Myös työyksikön ulkopuolinen apu on suotavaa, sillä ohjaamiseen voi saada uusia näkökulmia työyksikön ulkopuolelta. (Haapa ym. 2014, 55.)

Ohjaaminen on usein haastavaa, sillä ohjaaja yrittää antaa parastaan opiskelijalle. Ohjaaja tarvitsee tukea esimieheltä, organisaatiolta ja kollegoiltaan. Ohjaamisen tukemiseksi on mahdollista kouluttaa henkilöstöä ohjaamisosaamisen koulutuksella ja näin ollen saada tietoa työntekijöiden parhaaksi. (Haapa ym. 2014, 56.)

3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Projektin tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa Ruskatalojen palveluyhdistys Ry:lle kansio opiskelijan ohjaukseen. Tavoitteena on yhtenäistää työntekijöiden toteuttamaa opiskelijaohjausta Ruskataloissa.

4 PROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Projekti on suunnattu Ruskatalojen työntekijöiden työvälineeksi. He toimivat opiskelijaohjaajina. Ohjaajat ohjaavat lähihoitaja-, sosionomi-, sairaanhoitaja- ja terveydenhoitaja-opiskelijoita. Opiskelijaohjausta tukeva kansio on riippumaton opiskelijan tulevasta tulkinnosta.

Projektin suurimpia riskejä ovat opiskelijakansion käyttämättömyys. Riskinä on, että ohjaaja jatkaa opiskelijaohjausta aikaisempaan tapaan eikä huomioi kansion käytäntöjä. Tällöin opiskelijaohjaus ei ole yhtenäistä Ruskataloissa. Kyseinen riski voidaan torjua ja estää työnantajan sekä kollegoiden puuttumisella kansion käyttämättömyyttä kohtaan.

Projektin tuotoksen ideointi ja aiheenvalinta tapahtuivat kevään 2014 aikana puhelimitse. Ensimmäinen tapaaminen yhteistyötahon kanssa oli Ruskatalojen toiminnanjohtajan ja palveluohjaajan kanssa syksyllä 2014 Ruskakodissa. Tapaamisessa projektin tekijä esitelti luonnokset ja ehdotukset kansion sisällöstä. Yhteistyötahon edustajat hyväksyivät alustavan kansion sisällön antaen joitakin korjausehdotuksia. Projektin edetessä yhteistyötaho antoi palautetta sähköpostilla ja tapaamisissa työn sisällöstä.

Suunnitteluseminaari pidettiin ammattikorkeakoululla lokakuussa 2014. Teoreettinen osa valmistui 2015 vuoden lopulla ja lopullisen muotonsa kansio sai alkuvuodesta 2016.

Kansion lopullinen sisältö toteutettiin yhdessä toiminnanjohtajan, palveluohjaajan ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Kansion teoriassa käytettiin Ruskatalojen valmiita lomakkeita. Kansion sisällön lomakkeet on kirjoitettu keventämään kansiota ja niistä löytyy tärkeämmät asiakirjat, kuten Ruskatalojen lääkehoitosuunnitelma sekä laadukas kirjaaminen Ruskataloissa.

Projekti loppui kun kansio (Liite 2) ja tarkistuslista (Liite 3) olivat valmiit. Projektin tuotos eli kansio arvioidaan yhteistyötahon toimesta ja samalla arvioidaan koko projektin onnistuminen. Opinnäytetyö esitettiin ja arvioitiin huhtikuussa 2016.

Aikataulun tarkempi toteutus:

Aiheen valinta ja rajaus	Kevät 2014	25 h
Suunnittelu ja suunnitteluseminaari	Syksy 2014	40 h
Aineiston hankinta ja teorian kirjoittaminen	2015- Kevät 2016	240 h
Yhteistyötahon tapaamiset	2014-2016	15 h
Tuotoksen luonnostelu ja kokoaminen	2015-2016	40 h
Arvioinnin kirjoittaminen ja raportointi	Kevät 2016	55 h
	Yhteensä	415 h

5 PROJEKTIN ARVIOINTI

5.1 Tuotoksen kuvaus ja arviointi

Projektin tuotos koostuu kansiesta. Kansion sisällysluettelossa kuvataan opiskelijaohjauksen polku Ruskataloissa (Liite 2). Kansio sisältää viisi pääkohtaa ja 11 Ruskatalojen lomaketta. Harjoittelun sisältöä ohjaavia ohjeita ja lomakkeita kohdassa oleva ohjaajan tarkistuslista on erillinen liite (Liite 3). Yhteistyötahon kanssa on sovittu, että Ruskatalojen lomakkeita ei tule opinnäytetyöhön liitteiksi.

Opiskelijaohjauksen polku –kansio sisältää viisi pääkohtaa, joista ensimmäinen sisältää yleistä opiskelijaohjauksesta. Toinen osa kertoo muun muassa Ruskatalojen toimintaperiaatteista ja toimintaa ohjaavista arvoista sekä perehdytyspolun Ruskatalojen työntekijäksi Hoivatiimin osalta. Kolmas pääkohta on laajin ja se on nimeltään työ- ja turvallisuusohjeet. Tämä sisältää esimerkiksi palo- ja pelastussuunnitelman, lääkehoitosuunnitelman ja kirjaamisen sekä toimintaohjeita tapaturmien ja tulipalon varalta. Lisäksi tässä kerrotaan opiskelijoiden osallistumisesta lääkehoitoon harjoittelun aikana.

Kansion neljäs osa sisältää harjoittelun sisältöä ohjaavia ohjeita ja lomakkeita sekä ohjaajan tarkistuslistan (Liite 3). Tarkistuslistan tarkoitus on muistuttaa ohjaajia käymään läpi harjoittelun tärkeitä käytännön asioita opiskelijan kanssa. Viimeisessä osassa ovat harjoittelun arviointi- ja palautelomakkeet sekä arviointikriteerit. Opiskelijat täyttävät harjoittelun lopuksi opiskelijapalautelomakkeen.

Jatkossa Ruskataloilla on oikeus muokata ja päivittää kansion sisältöä organisaatiolle hyödyllisellä tavalla. Valmis projekti tallennetaan Ruskatalojen toimesta sähköiseksi versioksi Ruskatalojen sisäiseen verkkoon.

5.2 Projektin kokonaisuuden arviointi

Projekti alkoi vauhdilla, sillä työn ideointi yhteistyötahon kanssa sujui hyvässä yhteisymmärryksessä. Projektin suunnitelmaksi muodostui ideoinnin pohjalta kansio ja tarkistuslista opiskelijaohjauksen yhtenäistämiseksi Ruskataloissa. Lähdemateriaalia löytyi paljon, mikä vaikeutti aiheen rajaamista. Teoriatiedon piti soveltua lähihoitaja-, sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja sosionomiopiskelijan harjoittelun ohjaamiseen. Teoriatiedon hankkiminen oli aiheen rajaamisen kannalta haasteellista ja raportin kirjoittaminen oli välillä haasteellista muun opiskelun ohella. Raportin kirjoittamisen ohella valmistui projektin tuotos.

Ruskatalot antoivat aikaa raportin kirjoittamiselle, vaikka muu opiskelu ja elämäntilanteen muutos viivästyttivät työn valmistumista alkuperäisestä aikataulusta. Aktiivinen yhteydenpito ja tapaamiset Ruskatalojen edustajien kanssa edesauttoivat valmistuvaa projektia. Yhteistyötaho oli projektissa mukana innokkaasti ideoimassa, suunnittelemassa ja toteuttamassa. Yhteistyö sujui koko projektin ajan luontevasti. Projektilla oli monia positiivisia vaikutuksia jo valmistumisvaiheessa yhteistyötaholle. He hyödynsivät hankittua teoriatietoa toimintaansa ja päivittivät omia lomakkeitaan ajan tasalle työn valmistumisen ohella. Organisaation ja ohjaajan antama palaute auttoivat kehittämään projektia organisaation tarpeita vastaavaksi. Ruskatalot toimivat kunnioittavasti valmistuvaa projektia kohtaan.

Kansion sisällysluettelo (Liite 2) luonnosteltiin ja muokattiin raportin kirjoittamisen ohella paljon. Lopulta kaikille osapuolille alkoi selkiytyä tuleva tuotos ja sitä oli helppo parantaa palautteiden pohjalta. Kansion sisällysluettelo hiottiin lopulta valmiiksi kevään 2016 aikana ja siinä huomioitiin yhteistyötahon tarve. Kansion sisällysluettelo määrittäi hyvin paljon mitä teoriatietoa raporttiin jätettiin ja mitä poistettiin. Kansion sisällysluettelo saatiin ytimekkään selkeäksi ja siihen oltiin tyytyväisiä. Tarkistuslista (Liite 3) pysyi lähes muuttumattomana alkuperäisestä luonnoksesta ja siinä on huomioitu opiskelijan harjoittelu kokonaisuudessaan. Tarkistuslista muodostui työvälineeksi organisaation työntekijöiden käyttöön.

Projekti opetti kirjoittajalleen paljon opiskelijaohjaamisen tärkeydestä. Teoriatiedon hankkimisesta ja perehtymisestä sai opiskelijaohjaamiseen paljon näkökulmaa tulevaa

ammattia varten. Opiskelijaohjaaminen kuuluu osana tulevaa ammattia ja projektin myötä sen merkitys korostui entisestään. Jatkotutkimuksena voisi tehdä kyselyn miten hyödyllisiä uudet työkalut, kansio ja tarkistuslista, ovat opiskelijaohjaamisessa sekä miten niitä voisi kehittää.

Projektin tuotos on tärkeä Ruskataloille, sillä heillä on halu auttaa opiskelijoita harjoittelun suorittamisessa. Projektin tuotos tukee opiskelijaohjaamisen yhtenäistämistä Ruskataloissa ja se antaa uuden työkalun työntekijöiden opiskelijaohjaamiseen. Tätä kuvaa myös oheinen yhteistyötahon antama palaute.

”Opinnäytetyö sekä sen tuotos tukevat työntekijöitä opiskelijan ohjauksessa ja auttavat opiskelijaohjauksen kehittämisessä. Hyvin toteutettu opiskelijaohjaus antaa molemmille osapuolille, niin opiskelijalle kuin ohjaajalle, mahdollisuuksia ammatilliseen vuorovaikutukseen ja kasvuun. Opinnäytetyön aihe ja toteutunut kokonaisuus antavat uusia työkaluja sekä yhtenäistävät käytäntöjä Ruskataloissa. Opinnäytetyön yhteistyö on ollut mielenkiintoista ja yhteistyö on toteutunut hyvin. Keskusteluissa ja opinnäytetyön edetessä yhteinen näkemys tuotoksesta selkiytyi kaikille osapuolille.”

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki. 2014. L 14.11.2014/932.

Atjonen, P. 2007. Hyvä, paha arviointi. Helsinki: Tammi. 81-82.

Elomaa, L., Paltta, H., Saarikoski, M., Sulosaari, V. & Ääri, R-L. 2005. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turun kaupungin painantapalvelukeskus. 51-54.

Forssan seudun terveydenhuollon Ky, Hämeenlinnan kaupunki, Janakkala, Koulutuskeskus Tavastia, Hämeen ammattikorkeakoulu, Hämeenlinnan terveystalot, Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä & Riihimäen seudun terveyskeskuksen Ky. 2012. Opiskeliijaohjauksen laatusuosituksen osana Kanta-Hämeen alueen sosiaali- ja terveysalan koulutuksen ja työelämän yhteistyötä. Viitattu 28.9.2014. laatusuositus https://www.hameenlinna.fi/pages/385803/Laatusuositukset-viim%20_130212_4_1_1.pdf

Haapa, T., Eckardt, M., Koota, E., Kukkonen, P., Pohjamies-Molander, N. & Ruuskanen, S. 2014. HUS Opiskeliijaohjauksen käsikirja. Viitattu 7.1.2015. <http://www.hus.fi/ammattilaiselle/opiskelijalle/harjoittelu-ja-tyossaoppiminen/Documents/HUS%20Opiskeliijaohjauksen%20k%C3%A4sikirja%20nettiversio.pdf>

Heikkilä, A., Jokinen, P. & Nurmela, T. 2008. Tutkiva kehittäminen; avaimia tutkimus- ja kehittämishankkeisiin terveysalalla. Helsinki: WSOY. 25-26.

Hoidokin www-sivut 2010. Viitattu 12.5.2014. <http://www.hoidokki.fi/>

Juvonen, S. 2010. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaus ohjatussa harjoittelussa ohjaajan näkökulmasta. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Kalliola, T., Kurki, A., Salmi, M. & Tamminen-Vesterbacka, T. 2010. Matkalla ohjaajuuteen. Helsinki: Kirjapaja. 8-78.

Koitto, K. 2011. Hoitotyön harjoittelu ohjaajan näkökulmasta. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.8.2015. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/30133/Katri_Koitto.pdf;jsessionid=9ABD9DB13518ACD6B66103A28C4FB135?sequence=1

Koivupuisto, H. & Toivonen, M. 2013. Opiskeliijaohjauksen laatukriteerien kehittäminen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lastentautien toimintayksikössä. AMK-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. 4.5.2015. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/66406/Koivupuisto_Toivonen.pdf?sequence=1

Kukkola, E. 2008. Sairaanhoidajan opiskeliijaohjaustaidot sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty hoitotyön ohjatun harjoittelun oppimisympäristössä. Pro gradu-tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Viitattu 3.12.2014. <https://www.doria.fi/xmlui/bitstream/handle/10024/38564/gradu2008kukkola.pdf?sequence=1>

- Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E. & Renfors, T. 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. Helsinki: WSOY. 153-154.
- Lanki, E., Mäkinen, M., Oksanen, H. & Vanhala, M. 2014. Opiskelijaohjauksen laadun-arviointimittarin kehittäminen. AMK-opinnäytetyö. Kymmenlaakson ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.4.2015. http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/72476/oksanen_hannele.pdf?sequence=1
- Lehtonen, T. 2012. Opiskelijaohjauksen kehittäminen Palokan sairaalassa osastolla 3. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 1.3.2015. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/47623/Lehtonen_Tuija.pdf?sequence=2
- Lintunen, T. 2004. Vanhuksista välittäen. Helsinki: Kehitys Oy. 51.
- Luoja, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Tampereen yliopistopaino OY Juvenes Print. 25-36.
- Pelin, R. 2009. Projektihallinnan käsikirja. Gummerus Kirjapaino Oy. 35.
- Ritmala-Castrén, M. 2006. STM opastaa: Lääkehoitoon turvallisuutta lääkehoitosuunnitelman avulla. Sairaanhoidaja-lehti 3. Viitattu 9.2.2016. <https://sairaanhoitajat.fi/artikkeli/stm-opastaa-laakehoitoon-turvallisuutta-laakehoitosuunnitelman-avulla/>
- Ruskatalojen palveluyhdistys ry:n www-sivut. 2016. Viitattu 12.5.2014. <http://www.ruskatalot.fi/>
- Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 25.2.2016. https://samk.solenovo.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=2300554&ryhmyyp=1&lukuvuosi=2384223&stack=push
- Sippola, A. 2008. Hoitotyön opiskelijan ohjatun harjoittelun arvioinnin kehittämisprojekti Satakunnan keskussairaalan sisätautien osastolla A6. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu.
- Suomisanakirjan www-sivut. 2013. Viitattu 19.5.2014. <http://www.suomisanakirja.fi/>
- Theseuksen www-sivut. 2016. Viitattu 12.5.2014. <http://www.theseus.fi/>
- Työturvallisuuslaki. 2002. L 23.8.2002 /738.
- Vänskä, K. 2012. Ohjauksen osaajat - Miten he sen tekevät? Terveysalan ohjaajien käsitä ohjausosaamisesta. Tampereen yliopistopaino OY. 22.
- Winnovan www-sivut. 2015. Viitattu 8.4.2015. <http://www.winnova.fi/sivu.aspx?taso=0&id=55>
- YSA yleinen suomalainen asiasanaston www-sivut. Viitattu 12.5.2014. <http://vesa.lib.helsinki.fi/ysa/>

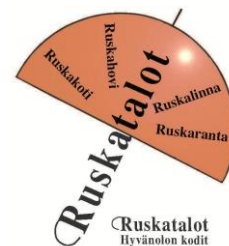
LIITE 1

Aikaisemmat tutkimukset

Tutkimuksen nimivuosi, tekijä	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimustulos
Lehtonen, T. 2012. Opiskelijaohjauksen kehittäminen Palokan sairaalassa osastolla 3.	Tutkimuksellinen	Opiskelijapalautteen avulla saatua tietoa hyödyntää opiskelijaohjauksen parantamisessa	Opiskelijat olivat tyytyväisiä harjoittelujaksoonsa. Opiskelijoiden tavoitteisiin tutustuttiin ajoissa ja he saivat palautetta. Ohjaus koettiin ammattitaitoiseksi ja opiskelija pääsi harjoittelemaan asioita, jotka olivat tavoitteina.
Sippola, A. 2008. Hoitotyön opiskelijan ohjatun harjoittelun arvioinnin kehittämisprojekti Satakunnan keskussairaalan sisätautien osastolla A6.	Toiminnallinen	Opiskelijan ohjatun harjoittelun kehittäminen opiskelijan arvioinnin näkökulmasta.	Laadittiin hoitotyön opiskelijoiden ohjatun harjoittelun arvioinnin laatuvaatimus- ja kriteerit.
Juvonen, S. 2010. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaus ohjatussa harjoittelussa ohjaajan näkökulmasta.	Tutkimuksellinen	Selvittää hoitotyön opiskelijan ohjattua harjoittelua ohjaajan näkökulmasta Päijät-Hämeen keskussairaalan gastrokirurgian ja ortopedis-traumatologian osastoilla.	Ohjaajilla ei ollut tarpeeksi aikaa toteuttaa opiskelijan ohjausta hoitotyön ohella.
Koitto, K. 2011. Hoitotyön harjoittelu ohjaajan näkökulmasta.	Kvantitatiivinen-kvalitatiivinen tutkimus	Miten hoitotyön ammattilainen kokee sairaanhoitajaopiskelijan ohjauksen ja millaisia kehitysideoita itse ohjaajilla olisi hoitotyön harjoittelun toteuttamisesta	Ohjaajat kokivat opiskelijaohjauksen kiinnostavana ja haasteellisena. Ohjaajat kokivat tarvitsevansa lisätietoa ohjaamisesta ja palautetta ohjaamistaidoistaan.
Koivupuisto, H. & Toivonen, M. 2013. Opiskelijaohjauksen laatu-kriteerien kehittäminen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lastentautien toimintayksikössä.	Kvalitatiivinen tutkimus	Luoda Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin harjoittelun ja työssäoppimisen ohjauksen laatuvaatimukset ja kriteerit Seinäjoen keskussairaalan lastentautien toimintayksiköille.	Harjoitteluyksiköiden työilmapiiri todettiin oppimista tukevaksi. Ohjauskansioita löytyi työyksiköistä, mutta niiden päivittäminen jäi työn alle.

LIITE 2

Opiskelijaohjauksen polku

1. YLEISTÄ

- a. Opiskelijavastaavien ja vastuopettajien tiedot
- b. Ohjaajan ja opiskelijan tiedot
- c. Arviointiajat ja näyttöviikot

2. RUSKATALOT

- a. Palveluohjaaja pitää toiminnan esittelyn sovittuna ajankohtana
- b. Organisaation toiminta-ajatus, toiminnan tavoite, yhdistys yms.
- c. Ruskatalojen toimintaa ohjaavat arvot
- d. Perehdytyspolku

3. TYÖ- JA TURVALLISUUSOHJEET

- a. Käytännön ohjeet opiskelijalle
- b. Hoito-ohjeet aseptiikasta ja käsihygieniasta, Ruskatalojen lääkehoitosuunnitelmaan tutustuminen
- c. Palo- ja pelastussuunnitelma
- d. Opiskelijoiden osallistuminen lääkehoitoon harjoittelun aikana, Lääkehoitopassi
- e. Laadukas kirjaaminen Ruskataloissa ja siihen tutustuminen

4. HARJOITTELUN SISÄLTÖÄ OHJAAVIA OHJEITA JA LOMAKKEITA

- a. Ohjaajan tarkistuslista
- b. Opiskelijoiden perehdytyskansio

5. ARVIOINTI- JA PALAUTELOMAKKEET, ARVIOINTIKRITEERIT

- a. Arviointilomakkeet
- b. Opiskelijapalaute Ruskataloista

LIITE 3

Ohjaajan tarkistuslista

Ennen harjoittelua

Ohjaajan varmistaminen	
Opiskelijan tulon varmistaminen harjoitteluyksikköön	

Yleiset asiat

Pukukaapin järjestäminen	
Työvaatteiden antaminen	
Talon ja yksikön tilojen esittely opiskelijalle	
Vaitiolovelvollisuuslomakkeen allekirjoittaminen	
Yksikön päiväjärjestyksen kertominen	
Opiskelijan ruokailu harjoittelun aikana	
Perehdytyskansion läpikäyminen	
Paloturvallisuusohjeiden läpikäyminen	
Neulanpistotapaturmissa toimiminen	
Lääkehoitosuunnitelmaan tutustuminen, lääkehoitopassin täyttäminen	
Laadukas kirjaaminen Ruskataloissa ja siihen tutustuminen	
Poissaoloissa ja sairaustapauksissa toimiminen	

Harjoittelun aikana

Opiskelijan yhteystiedot ohjauskansioon	
Opettajan yhteystiedot ohjauskansioon	
Työvuorotaulukon täyttäminen	
Tavoitteiden laatiminen harjoittelujaksolle	
Väliarvioinnin sopiminen	
Loppuarvioinnin sopiminen	
Opiskelijainfoon osallistuminen	
Harjoittelun tehtävien opastaminen	

Harjoittelun lopussa

Arvioinnin kirjoittaminen	
Loppuarvioinnin pitäminen ja arvioinnin allekirjoittaminen	
Palautelomakkeen antaminen opiskelijalle	
Työvuorotaulukon allekirjoittaminen ja kopion ottaminen	
Opiskelijan ruokalistan allekirjoittaminen ja päivittäminen	
Palautelomakkeen kerääminen opiskelijalta	